

Minnesanteckningar från heldagsträff i Alvesta med barn & unga- nätverket 2017-10-10

Vi som var där: Åsa Sjösten Lilja; Tingsryd, Harriet Mårtensson; Alvesta, Sara Thörnquist och Veronica Nord; Ronneby, Alexandra Karlsson och Magnus Dahl; Växjö, Pia Bertilsson; Ljungby, Ann-Charlotte Fandén; Olofström, Emma Bengtsson och Rebecka Elofsson; Älmhult, Annelie Humble; Lessebo, Lotta Olsson, Rolf Andersson och Moa Kransberg; Karlshamn, Marjaana Lindemann; Sölvesborg, Thomas Wiking; Markaryd, Elin Nilsson och Sara Wijik; Biblioteksutveckling

Efter lite fika hälsade Elin Nilsson alla välkomna och vi lärde känna varandra genom roliga **intervjufrågor i par** som vi sedan redovisade inför för alla.

Elin höll under förmiddagen ett pass om **MIK och digitalitet med fokus på barn och familjer som folkbiblioteket möter**. Utgångspunkter var vår gemensamma digitala agenda och Statens Medieråds medievanundersökningar. Vi ställde oss frågor som tex. Har vi tillräcklig kunskap om barns medievanor idag? Hur kompletterar skolbibliotek och folkbibliotek varandra i uppdraget? Flera av deltagarna ställde sig frågor som hur ska bibliotekspersonal kunna förmedla kunskap om digitalitet om 8-åringen som kommer till biblioteket har egen avancerad smart telefon och surfplatta och personalen inte ens har god tillgång till motsvarande enheter. Vi delade också in oss i grupper som fick ansvar för olika åldrar och workshoppade fram idéer kring olika sätt att arbeta med de vår målgrupp.

Läs vidare:

Statens medieråds nya bok om barn och dold reklam.

https://statensmedierad.se/publikationer/rapport/marknadsmassigkurragommalekbarnungaochdoldreklam.2492.html?query=*

Statens medieråd, bok om näthat och strategier i serieform.

https://statensmedierad.se/publikationer/nohate/ordetarfrittmenbehoverdusagaalltdutanker.2432.html?query=*

Statens Medieråd, Ungar och medier 2017, resultat från medievanundersökning.

https://statensmedierad.se/publikationer/ungarochmedier/ungarmedier2017.2344.html?query=*

Statens Medieråd, Småungar och medier 2017, resultat från medievanundersökning.

https://statensmedierad.se/publikationer/ungarochmedier/smaungarmedier2017.2343.html?query=*

Statens medieråd, Föräldrar och medier 2017, resultat från medievanundersökning.

https://statensmedierad.se/publikationer/ungarochmedier/foraldrarmedier2017.2341.html?query=*

Efter gemensam lunch fick vi lyssna till Harriet som berättade om **Alvesta bibliotek**, lokaler, organisation, specialiteter och utmaningar både generellt och om barn- och ungauppdraget.

Sara tog sedan vid och pratade om **läsfrämjande ur ett teoretiskt perspektiv**. Vad är läsfrämjande och hur kan det teoretiseras? Vi funderade mycket tillsammans och sedan tittade vi på

Litteraturutredningens (SOU 2012:65) och den Nationella handlingsplanen för läsfrämjandes definitioner och tänkte så vidare kring vad de kan innebära för barnbibliotekspersonal. Sara pratade också om Kulturrådets stöd till läsfrämjande och litteratur och att det är viktigt att förhålla sig till definitionerna av läsfrämjande text när man söker medel eller för att ha samma förståelse för läsfrämjande när man samverkar med andra aktörer eller för att öka kunskapen hos beslutsfattare för vårt uppdrag. Men också för att definiera när vi läsfrämjar och när vi inte gör det och vilka skillnader det är mellan att läsfrämja bland vuxna och barn. Hade inte tiden krympt på slutet hade vi också tittat på läsfrämjandeplaner. Sara lovade därför att skicka med workshopens upplägg och frågebatteri så kan man fullfölja passet med några kollegor på hemmaplan. (Bilag 1 i slutet på detta dokument.)

Läs vidare:

Med läsning som mål, Jonas Andersson. Om metoder och forskning på det läsfrämjande området; Kulturrådet 2015 (Här finns de nationella definitionerna och skriften är en mycket bra grund för vidare utforskande. Läs gärna kap. 1, 2 och sammanfattningen.)

http://www.kulturradet.se/sv/publikationer/_/Med-lasning-som-mal/

Under fikat gav vi runt borden förslag på vilka böcker som är **årets bästa i resp barn- och ungdomskategori**. Under tiden boktipsade vi varandra utan att vi knappt märkte det. Alla fick också några personliga smakprov från årets utgivning och vi skrattade gott av att någon faktiskt fick den bok den nämnt. Böckerna är några av de påseendeböcker BiBK får från förlagen som recensionsex. Vi vill därför understryka att det är böcker att läsa privat och skicka vidare till hugade läsare. De får inte läggas in i bibliotekens bestånd.

Slutligen hade Elin och Sara en infopunkt där vi bl annat tog upp:

Nästa nätverksträff B&U blir på Karlskrona stadsbibliotek den 14 mars. Skriv in i kalendern redan nu. Önskemål kom om att få höra Karlskrona berätta om hotbild på biblioteket och hur det påverkat barnpersonal och barnverksamhet och hur tankegångarna gått samt fördjupad kunskap om bokrecept, och att hitta böcker som passar in på behoven. Vi tar med dessa tankar till Karlskrona och ni är välkomna att i god tid höra av er med andra önskemål kring dagen.

Nätverksträff Språkstegen på Ronneby bibliotek den 28 november. Inbjudan och anmälningslänk kommer inom kort.

Det Fria ordets hus i Växjö har fått EU-projektmedel tillsammans med systerorganisationer i Spanien, Polen och Storbritannien för projektet *Engage – Young producers building bridges to a freer world*. Huvudmålgrupp är ungdomar 15-17 år och syftet är att öka deras delaktighet i den litterära och kulturella sfären. Medelstora och mindre organisationer som arbetar med denna målgrupp och litteratur/ kultur kommer att inbjudas i projektet som varar i flera år. BiBK och Växjö kommun är medsökande. Den svenska delen kommer att inbegripa en nationell konferens för barnbibliotekspersonal som arbetar med målgruppen. Konferensen kommer gå av stapeln i maj 2018 (datum ännu inte spikat) och hållas på engelska pga det internationella utbytet. Vi tror att flera intressanta talare kommer att vara på plats, så håll öronen öppna för detta så informerar vi mer så fort vi vet. Kontaktperson hos BiBK är Camilla Carnmo.

Svensk Biblioteksforening söker fokusgrupper med tonåringar för en stor studie av svenska ungdomars syn på läsning och bibliotek (liknande den de gjorde som heter Barn berättar). Har ni en befintlig grupp som skulle vilja hjälpa till att ge sin syn är ni välkomna att höra av er till Sara snarast möjligt och allra senast den 23 oktober. Då får ni mer information och vi på BiBK ni och Svensk biblioteksforening för en gemensam dialog kring förutsättningarna.

Vid tangentbordet 2017-10-13

Sara och Elin

Workshop Läsfrämjandeplaner

Förberedelse: Kopiera upp en eller flera (gärna olika till sin karaktär) läsfrämjandeplaner från andra kommuner i Sverige. Ta fram understrykningspennor gärna i olika färger. Det är bäst att använda planer man inte är bekant med sedan tidigare. Kom överens om att vänta med åsikter kring vad ni tycker är bra och dåligt tills allra sist.

Syfte: Att få mer kunskap om läsfrämjandeplaner. Att lyfta blicken från metoder och individer och sin egen kommun och hitta generella observationer, definitioner, strategier.

Läs igenom planen både översiktligt och närläs. Stryk under, skriv och tänk. Bestäm hur ni ska jobba med nedanstående frågor. Beroende på hur många ni är kan ni växla mellan att jobba enskilt, två och två, och i helgrupp. Gör klart för varandra om den bara omfattar folkbibliotekets arbete eller fler i kommunen. Om ni har begränsat med tid. Välj ut vilka frågor ni vill titta på i första hand.

Frågor:

Titta på strukturen; Finns det något att säga om den?

Titta på orden: Stryk under meningsbärande begrepp. Känner du igen tankegångar från den nationella definitionen om vad läsfrämjande är? Hur mycket av orden rör konkreta insatser och hur mycket är nyckelord? Finns det andra typer av meningsbärande ord.

Prioriterade målgrupper i lagen: Är alla prioriterade målgrupper i bibliotekslagen med eller har man missat någon?

Realistisk och konkret: Visar planen upp en idealbild eller är den lätt att leva upp till. Finns det något med i planen om resurser för att följa planen? (Årsverken, budgeterade medel etc.) Finns det stöd i planen när man står inför prioritetsordningar?

Vem är planen till för: Vem har denna planen ett värde för? Bara för att få med ngt till Kulturrådsansökan? Bibliotekschef? Bibliotekspersonal? Andra läsfrämjare i kommunen? Högre tjänstemän/ politiker? Brukaren/medborgaren? Motivera.

Uppföljning: Kan man använda planen för att följa upp? Om ja, på vilken nivå? Finns det mätbara mål i planen? Hur länge löper den? Hur revideras den?

Värdering: Vad tycker du är bra resp. dåligt med planen? Motivera.

Vad har ni lärt er av denna övning?

Vill ni och går det jämföra er egen plan med den ni tittat på?

Om ni inte har en läsfrämjandeplan i er kommun. Varför är det så?

Workshop: MIK på folkbibliotek med fokus barn och unga.

Öppen Gruppdiskussion- Vad är MIK?

Gruppen kom fram till följande:

- Sök/filterbubbla
- Stort
- Skolbibliotekens ansvar?
- Veta/hävda digitala rättigheter
- Personlig integritet
- Digitalt utanförskap
- Fake-news
- Källkritik, sökkritik, bildkritik
- Teknik
- Möjligheter
- Nätetik
- Skapande

Gemensam diskussion kring vilka MIK-frågor som folkbiblioteken redan arbetar med:

- Tillgänglighet
- Skapande
- Sökkritik
- Teknik
- Digitalt utanförskap

Sammanställning från workshoppen – hur folkbiblioteken kan arbeta kring MIK utifrån tre åldersgrupper.

0-8år:

- Informera i BVC-grupp
- Börja tidigt att prata om kritiskt tänkande
- Ta reda på hur förskolan arbetar med MIK
- Kolla upp olika institutioner som man kan samarbeta med.
- Höra sig för om biblioteksplaner med fokus på hur förskolbibliotek och skolbibliotek arbetar med MIK.
- Använda sig av teknik när man pratar om digitalisering. Tex vid föräldramöten göra digitala listor istället för papper.
- Samarbeta med olika digitala aktörer tex. Pappas appar- Ett samarbete som har påbörjats på Osby bibliotek då pappas appar fanns tillgängliga på bibliotekens paddor.

Gruppen tycker att det är svårt att vara digital när det inte finns tillgång till digitala resurser på arbetsplatsen.

Åldern 9-12 år

- Använda sig av etablerade lokaler
- Bjuda in Youtubes- för att prata om digitalitet.
- Använda Bamse material kring källkritik
- Sätta upp skyltning med fake-news, fake-bilder och prata om dem med klasser, barngrupper.

Åldern 13-18år

- Prata om näthat
- Bjuda in vloggare/ youtoubers- tex Jockeboy (som även skrivit bok).
- Använda sig av kränkt.se
- Samarbeta med fritidsgård, föreningsliv, ungdomsgrupper.

Länktips kring MIK:

- [statensmedierad.se](https://www.statensmedierad.se)
- www.iis.se- Internetstifelsen i Sverige
- [Bamseposter- Källkritik](#)
- [Lärohandledning Bamse](#)
- [Viralgranskaren](#)
- [Ur.se – är det sant?](#)
- [Ur skola- fejkade sidor](#)
- [Surfa lugnt](#)
- [Nosa på nätet- superundersökarna](#)